TEMA-CHEIE[1]
Articolul 8
Răpirea internațională de copii

(Ultima actualizare: 31.08.2025)

Introducere

Răpirea internațională de copii reprezintă deplasarea sau reținerea unui copil în afara țării în care se afla reședința sa obișnuită, cu încălcarea drepturilor privind încredințarea ale unui alt părinte sau tutore. În jurisprudența sa, Curtea se bazează pe definiția consacrată la art. 3 din Convenția de la Haga asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii din 25 octombrie 1980[2] [denumită în continuare: „Convenția de la Haga". A se vedea *Neulinger și Shuruk* (MC), 2010, pct. 105; *X împotriva Letoniei* (MC), 2013, pct. 62; *Kupás împotriva Ungariei*, 2021, pct. 41] și clarificările furnizate în raportul său explicativ (*Thompson împotriva Rusiei*, 2021, pct. 59). Scopul acestui instrument este de a împiedica părintele care a răpit copilul să reușească să obțină recunoașterea juridică, prin trecerea timpului, a unei situații *de facto* pe care a creat-o în mod unilateral[3] (*Maumousseau și Washington împotriva Franței*, 2007, pct. 73). Prin urmare, Curtea a observat că aspectul dacă deplasarea unui copil a fost ilicită sau nu în sensul art. 3 din Convenția de la Haga presupune verificarea următoarelor elemente: (1) reședința obișnuită a copilului imediat înaintea deplasării sau reținerii sale; (2) dacă părintele care nu a răpit copilul avea drepturi privind încredințarea copilului imediat înainte de deplasare; și (3) dacă părintele care nu a răpit copilul și-a exercitat efectiv la momentul deplasării dreptul privind încredințarea în privința copilului (*Thompson împotriva Rusiei*, 2021, pct. 60).

Deși întinderea competenței Curții în temeiul art. 32 din Convenție este limitată la chestiuni de interpretare și de aplicare a Convenției și a protocoalelor la aceasta (*Frisancho Perea împotriva Slovaciei*, 2015, pct. 61), Curtea a precizat că, în domeniul răpirii internaționale de copii, obligațiile impuse statelor contractante prin art. 8 din Convenție trebuie interpretate în lumina Convenției de la Haga (*Ignaccolo-Zenide împotriva României*, 2000, pct. 95) și a celor din Convenția cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989 (*Maire împotriva Portugaliei*, 2003, pct. 72), precum și a normelor și principiilor relevante aplicabile în relațiile dintre părțile contractante (*X împotriva Letoniei*, 2013, pct. 93). Această abordare presupune o aplicare combinată și armonioasă a instrumentelor

---

[1] Întocmită de Grefă. Nu obligă Curtea.

Prezenta traducere este publicată cu acordul Consiliului Europei și al Curții Europene a Drepturilor Omului și reprezintă responsabilitatea exclusivă a Institutului European din România.

[2]Potrivit acestei dispoziții, „deplasarea sau neînapoierea unui copil este considerată ilicită: a) când are loc prin violarea unui drept privind încredințarea, atribuit unei persoane, unei instituții sau oricărui alt organism acționând fie separat, fie împreună, prin legea statului în care copilul își avea reședința obișnuită, imediat înaintea deplasării sau neînapoierii sale; și b) dacă la vremea deplasării sau neînapoierii acest drept era exercitat în mod efectiv, acționându-se separat sau împreună ori ar fi fost astfel exercitate, dacă asemenea împrejurări nu ar fi survenit.

[3] Convenția de la Haga asociază interesul superior al copilului cu restabilirea *statu-quo*-ului printr-o hotărâre prin care se dispune înapoierea imediată a copilului în țara sa de reședință obișnuită în caz de răpire ilegală, ținând seama în același timp de faptul că neînapoierea se poate dovedi uneori justificată de motive obiective care corespund interesului copilului, explicând astfel existența unor excepții.

internaționale relevante (*ibid.*, pct. 994). Prin urmare, Curtea este competentă să revizuiască procedura urmată de instanțele naționale, în special pentru a stabili dacă, în aplicarea și interpretarea dispozițiilor Convenției de la Haga, acestea au asigurat garanțiile Convenției și, în special, pe cele ale art. 8 din Convenție (*Thompson împotriva Rusiei*, 2021, pct. 51; *G.S. împotriva Georgiei*, 2015, pct. 46).

În plus, normele privind răpirea de copii cuprinse în *Regulamentul Bruxelles IIa*[4], înlocuit recent de *Regulamentul Bruxelles IIb*[5], le completează în privința statelor membre ale UE pe cele deja prevăzute de Convenția de la Haga (*Oller Kamińska împotriva Poloniei*, 2018, pct. 86). În acest context, Curtea a statuat că trebuie să verifice dacă principiul recunoașterii reciproce între statele membre ale UE nu este aplicat în mod automat și mecanic (*Giannakopoulos împotriva Greciei*, 2024, pct. 55; *Royer împotriva Ungariei*, 2018, pct. 50).

Principii extrase din jurisprudența actuală

Obligație generală:

În cazul în care nici Convenția de la Haga, nici dispozițiile relevante ale UE nu sunt aplicabile, statele contractante sunt obligate, în temeiul art. 8 din Convenție, să instituie cadrul juridic necesar care să asigure un răspuns prompt la răpirea internațională de copii (*Hromadka și Hromadkova împotriva Rusiei*, 2014, pct. 153 și 157).

Principii comune tuturor cazurilor de răpire internațională de copii:

Problema decisivă este dacă justul echilibru care trebuie să existe între interesele concurente aflate în joc – cele ale copilului, ale ambilor părinți și ale ordinii publice – a fost atins, în cadrul marjei de apreciere acordate statelor în astfel de chestiuni, ținând seama, cu toate acestea, de faptul că interesul superior al copilului trebuie să fie considerat primordial și că obiectivele de prevenire și de înapoiere imediată corespund unei concepții specifice a „interesului superior al copilului” [*X împotriva Letoniei* (MC), 2013, pct. 95; *Thompson împotriva Rusiei*, 2021, punctul 48; *Verhoeven împotriva Franței*, 2024, punctul 51].

- În cazurile de răpire internațională de copii, Curtea a prezumat, cu anumite excepții, că interesul superior al copilului este mai bine servit prin restabilirea *statu-quo*-ului printr-o hotărâre prin care se dispune înapoierea imediată a copilului în țara sa de reședință obișnuită în caz de răpire. În astfel de cazuri, prezumția este în favoarea înapoierii imediate a copilului la părintele „de care a fost separat copilul” („«left-behind» parent”). Această regulă este susținută de considerații serioase de ordine publică: părintelui „care a răpit copilul” nu ar trebui să i se permită să beneficieze de rezultatele propriei fapte ilicite (*McIlwrath împotriva Rusiei*, 2017, pct. 125-126). Prin urmare, natura specifică a procedurilor prevăzute de Convenția de la Haga impune instanțelor naționale să se bazeze pe prezumția că înapoierea imediată a copilului la reședința sa obișnuită este în interesul superior al copilului (*M.V. împotriva Poloniei*, 2021, pct. 76).
- Cu toate acestea, Curtea a clarificat că rezultă în mod direct nu numai din art. 8 din Convenție, ci și din Convenția de la Haga însăși, având în vedere excepțiile consacrate în mod expres în aceasta, că o astfel de înapoiere nu poate fi dispusă în mod automat sau mecanic [*X împotriva Letoniei* (MC), 2013, pct. 98, *Byčenko împotriva Lituaniei*, 2023, pct. 127].

[4]Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000.

[5] Regulamentul (UE) 2019/1111 al Consiliului din 25 iunie 2019 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești și privind răpirea internațională de copii (reformare)

Prezumția menționată mai sus este, prin urmare, relativă și, astfel, instanțele trebuie, într-adevăr, să examineze circumstanțele fiecărei cauze, pentru a se asigura că elementele necesare pentru aplicarea, printre altele, a articolelor 3 și 13 din Convenția de la Haga sunt implementate (*M.V. împotriva Poloniei*, 2021, pct. 76).

- Conceptul de interes superior al copilului trebuie evaluat în lumina excepțiilor prevăzute de Convenția de la Haga, care privesc trecerea timpului (art. 12), condițiile de aplicare a Convenției de la Haga [art. 13 litera (a)] și existența unui „risc grav" [art. 13 litera (b)], precum și respectarea principiilor fundamentale ale statului solicitat referitoare la protecția drepturilor omului și a libertăților fundamentale (art. 20). Această sarcină revine în primul rând autorităților naționale ale statului solicitat, care beneficiază, printre altele, de un contact direct cu părțile interesate. La îndeplinirea misiunii care le revine în temeiul art. 8, instanțele naționale se bucură de o marjă de apreciere care, cu toate acestea, rămâne supusă supravegherii europene (*Thompson împotriva Rusiei*, 2021, pct. 51).
- Autoritățile naționale trebuie să acționeze cu promptitudine (*M.V. împotriva Poloniei*, 2021, pct. 76). Procedurile referitoare la înapoierea unui copil răpit, inclusiv executarea hotărârilor definitive, necesită o soluționare urgentă, deoarece trecerea timpului poate avea consecințe iremediabile asupra relațiilor dintre copil și părintele cu care copilul nu locuiește (*Carlson împotriva Elveției*, 2008, pct. 69, *Özmen împotriva Turciei*, 2012, pct. 96, *G.K. împotriva Ciprului*, 2023, pct. 53). Art. 11 din Convenția de la Haga impune autorităților judiciare sau administrative în cauză să acționeze de urgență în cadrul procedurilor de înapoiere a copiilor, iar orice abținere de a acționa pentru o perioadă mai mare de șase săptămâni poate da naștere unei cereri de motivare a întârzierii (*Maire împotriva Portugaliei*, 2003, pct. 74, *Mahmudova împotriva Rusiei*, 2020, pct. 67).

Obligațiile statului în cauzele introduse de părintele al cărui copil a fost răpit (cereri cu privire la conținutul ordinului de înapoiere):

Cauze privind cererile de emitere a unui ordin de înapoiere

În temeiul art. 3 din Convenția de la Haga, instanțele din țara în care un copil este deplasat sau reținut trebuie să desfășoare proceduri menite să stabilească dacă deplasarea sau reținerea a fost ilicită și, cu excepția cazului în care există circumstanțe care împiedică înapoierea copilului în sensul art. 13 sau 20 din Convenția de la Haga, să dispună înapoierea copilului în țara în care acesta își are reședința obișnuită (art. 12 din Convenția de la Haga). În Uniunea Europeană, aceasta face obiectul dispozițiilor art. 11 alineatele (2)-(8) din Regulamentul Bruxelles IIa[6] (*López Guió împotriva Slovaciei*, 2014, pct. 89).

- În unele cazuri, Curtea a statuat că decizia instanțelor naționale de respingere a unei cereri de înapoiere a copilului a reprezentat o ingerință în exercitarea dreptului reclamantului la respectarea vieții sale de familie [*G.N. împotriva Poloniei*, 2016, pct. 50, *Royer împotriva Ungariei*, 2018, pct. 52, *Adžić împotriva Croației (nr. 2)*, 2019, pct. 79, *Vladimir Ușakov împotriva Rusiei*, 2019, pct. 87, *Michnea împotriva României*, 2020, pct. 40, *Z împotriva Croației*, 2022, pct. 81]. În alte cauze, Curtea a observat că, în cazul unei răpiri internaționale de copii, ingerința primară în exercitarea dreptului reclamantului nu putea fi atribuită unei acțiuni sau omisiuni a statului pârât, ci mai degrabă acțiunii celuilalt părinte, o persoană privată. Această acțiune a impus totuși statului pârât o obligație pozitivă de a garanta reclamantului dreptul său la respectarea vieții sale de familie, care a inclus luarea de măsuri în temeiul Convenției de la Haga în vederea asigurării reuniunii reclamantului cu copilul (*G.N.*

[6] A se reține că art. 11 alineatele (2)-(8) din „Regulamentul Bruxelles IIa" a fost înlocuit recent cu art. 22-29 din „Regulamentul Bruxelles IIb" – a se vedea nota 5 de mai sus.

împotriva Poloniei, 2016, pct. 47-48, *Kupás împotriva Ungariei*, 2021, pct. 44-45, *Thompson împotriva Rusiei*, 2021, pct. 55-56, *P.D. împotriva Rusiei*, 2022, pct. 38).

- Nu există o aplicare automată sau mecanică a înapoierii unui copil odată ce Convenția de la Haga a fost invocată, după cum indică recunoașterea în acest instrument a unei serii de excepții (art. 12, 13 și 20), întemeiate pe considerații obiective privind însăși persoana copilului și mediul său, demonstrând astfel că revine instanței sesizate să adopte o abordare *in concreto* a fiecărei cauze (*Kupás împotriva Ungariei*, 2021, pct. 50).
- Indiferent dacă cauza este examinată în temeiul unor obligații negative sau pozitive, Curtea trebuie să se asigure că procesul decizional care a condus la adoptarea măsurilor contestate a fost echitabil și a permis persoanelor interesate să își prezinte pe deplin argumentele și că interesul superior al copilului a fost apărat. În special, art. 8 impune autorităților naționale o obligație procedurală specială în această privință: atunci când examinează o cerere de înapoiere a unui copil, instanțele trebuie să pronunțe o hotărâre motivată în mod specific în raport cu circumstanțele cauzei (*Michnea împotriva României*, 2020, pct. 38-39, și *Vilencik împotriva Ucrainei*, 2017, pct. 47). Acest lucru va permite Curții, a cărei sarcină nu este de a se substitui instanțelor naționale, să exercite controlul european care i-a fost încredințat [*X împotriva Letoniei* (MC), 2013, pct. 107]. Curtea a statuat de mai multe ori că nu poate pune sub semnul întrebării aprecierea autorităților naționale, cu excepția cazului în care există dovezi clare ale arbitrariului (*Royer împotriva Ungariei*, 2018, pct. 60).
- Motivarea insuficientă a unei hotărâri prin care se resping sau se admit obiecții cu privire la înapoierea unui copil în temeiul Convenției de la Haga ar fi contrară cerințelor art. 8 din Convenție [*X împotriva Letoniei* (MC), 2013, pct. 106-107, *Blaga împotriva României*, 2014, pct. 70, *G.S. împotriva Georgiei*, 2015, pct. 48]. Este necesar să se țină seama în mod corespunzător de astfel de afirmații, demonstrate de o motivare a instanțelor naționale care nu este automată și stereotipică, ci suficient de detaliată în lumina excepțiilor prevăzute în Convenția de la Haga, care trebuie interpretate (*Michnea împotriva României*, 2020, pct. 52, *Thompson împotriva Rusiei*, 2021, pct. 53). Această cerință se aplică *mutatis mutandis* și raționamentului referitor la chestiunea aplicabilității Convenției de la Haga (*Z împotriva Croației*, 2022, pct. 87).
- Atunci când instanțele naționale au efectuat o evaluare reală și obiectivă a riscului invocat de înapoiere a copilului și au pronunțat hotărâri suficient de motivate care să justifice aplicarea excepției de la înapoierea copilului, nu s-ar produce nicio încălcare a art. 8 (*Vilencik împotriva Ucrainei*, 2017, pct. 51, *Royer împotriva Ungariei*, 2018, pct. 61, *Kupás împotriva Ungariei*, 2021, pct. 61, și *P.D. împotriva Rusiei*, 2022, pct. 45).
- Curtea nu poate efectua în mod satisfăcător o astfel de apreciere fără a stabili dacă procesul decizional, privit în ansamblu, a oferit reclamantului protecția necesară a intereselor sale (*Adžić împotriva Croației (nr. 2)*, 2019, pct. 83).
- Într-o serie de hotărâri, Curtea a constatat o încălcare a art. 8, printre altele, având în vedere durata excesivă a procedurilor prevăzute de Convenția de la Haga (a se vedea *G.S. împotriva Georgiei*, 2015, pct. 66, *Ferrari împotriva României*, 2015, pct. 56, *G.N. împotriva Poloniei*, 2016, pct. 68, *M.V. împotriva Poloniei*, 2021, pct. 73). Întârzierile în cadrul procedurii, exclusiv, pot permite, de asemenea, Curții să concluzioneze că autoritățile nu și-au respectat obligațiile pozitive care le revin în temeiul Convenției, având în vedere cerința de celeritate care se află în centrul procedurii Convenției de la Haga (*Adžić împotriva Croației*, 2015, pct. 96-99, *Vilencik împotriva Ucrainei*, 2017, pct. 56, *M.V. împotriva Poloniei*, 2021, pct. 74).
- Constatarea de către Curte a unei încălcări a art. 8 prin respingerea unei cereri de înapoiere în temeiul Convenției de la Haga nu poate fi interpretată ca impunând statului pârât să înapoieze copilul la locul reședinței sale obișnuite la momentul hotărârii Curții [*G.N. împotriva Poloniei*, 2016, pct. 72, *K.J. împotriva Poloniei*, 2016, pct. 76, *R.S. împotriva*

Poloniei, 2016, pct. 74, *Adžić împotriva Croației (nr. 2)*, 2019, pct. 96, *Z împotriva Croației*, 2022, pct. 94].

Cauze privind un ordin de înapoiere la locul reședinței obișnuite, emis de autoritățile naționale de la locul răpirii copilului

În cauzele de tipul celor examinate în continuare, este vorba despre o acțiune sau despre lipsa unei acțiuni din partea autorităților statului (*Mansour împotriva Slovaciei*, 2017, pct. 53). În cazul în care părintele care răpește copilul nu se conformează în mod voluntar ordinului de înapoiere iar un reclamant inițiază o procedură de executare judiciară, este angajată obligația pozitivă a statului pârât și, în special, revine instanțelor de executare sarcina de a efectua procedura de executare prevăzută de dreptul național, de Convenția de la Haga și, după caz, de alte norme internaționale (*ibid.*, pct. 57).

- Întrucât relația dintre părinți și copii este protejată, în temeiul art. 8 din Convenție, de noțiunile de viață de familie, incapacitatea unei persoane de a menține această relație necesită intervenția autorităților în conformitate cu obligațiile pozitive ale acestora de a adopta măsuri de reîntregire sau de restabilire a contactului dintre copil și părinte (*Ignaccolo-Zenide împotriva României*, 2000, pct. 95, *Habrovski împotriva Ucrainei*, 2013, pct. 107, *Tzioumaka împotriva Greciei*, 2024, pct. 79-80).
- În astfel de cauze, trebuie să se aprecieze dacă autoritățile naționale au luat toate măsurile care le-ar putea fi solicitate în mod rezonabil pentru a facilita executarea ordinului de înapoiere (*Mansour împotriva Slovaciei*, 2017, pct. 54, *Tzioumaka împotriva Greciei*, 2024, pct. 82), ținând seama de circumstanțele speciale ale cauzei (*M.R. și D.R. împotriva Ucrainei*, 2018, pct. 54).
- În ceea ce privește executarea hotărârilor privind înapoierea unui copil, înțelegerea și cooperarea tuturor părților implicate reprezintă întotdeauna un factor important (*Ignaccolo-Zenide împotriva României*, 2000, pct. 94). Cu toate acestea, lipsa de cooperare din partea părintelui care a răpit copilul nu exonerează autoritățile de responsabilitatea lor de a face tot ceea ce este necesar pentru a facilita reunirea copilului cu celălalt părinte (*Tzioumaka împotriva Greciei*, 2024, pct. 87). În plus, atunci când apar dificultăți, revine autorităților competente să aplice sancțiuni adecvate, chiar și din oficiu, pentru această lipsă de cooperare și, deși măsurile coercitive împotriva copiilor nu sunt, în principiu, de dorit în acest domeniu sensibil, recurgerea la sancțiuni nu ar trebui exclusă în cazul unui comportament vădit ilegal din partea persoanei cu care locuiește copilul (*Maumousseau și Washington împotriva Franței*, 2007, pct. 83). Chiar dacă ordinea juridică internă nu permite sancțiuni efective, fiecare stat contractant trebuie să se doteze cu un arsenal juridic adecvat și suficient pentru a asigura respectarea obligațiilor pozitive care îi sunt impuse de art. 8 și de celelalte acorduri internaționale pe care a ales să le ratifice (*Severe împotriva Austriei*, 2017, pct. 98).
- Cererile privind înapoierea copiilor în contextul cazurilor de răpire de copii necesită, prin însăși natura lor, o decizie rapidă (*Mansour împotriva Slovaciei*, 2017, pct. 56). Convenția de la Haga recunoaște acest fapt deoarece prevede o serie de măsuri menite să asigure înapoierea imediată a copiilor: art. 11 impune autorităților judiciare sau administrative în cauză să acționeze prompt pentru a asigura înapoierea copiilor și orice abținere de a acționa mai mult de șase săptămâni poate da naștere necesității de a motiva întârzierea (*Maumousseau și Washington împotriva Franței*, 2007, pct. 83, *Severe împotriva Austriei*, 2017, pct. 102).
- O modificare a faptelor relevante poate justifica, în mod excepțional, neexecutarea unui ordin de înapoiere definitiv. Cu toate acestea, Curtea trebuie să se asigure că modificarea faptelor relevante nu a fost cauzată de neadoptarea de către stat a tuturor măsurilor de natură să faciliteze executarea ordinului de înapoiere (*Sylvester împotriva Austriei*, 2003, pct. 63, *M.R. și D.R. împotriva Ucrainei*, 2018, pct. 65, *Mahmudova împotriva Rusiei*, 2020, pct.

68). În special, în cazul neexecutării ordinului de înapoiere ca urmare a unei modificări a circumstanțelor, Curtea examinează în continuare dacă constatările instanțelor naționale cu privire la un risc grav au fost cauzate de trecerea timpului și, în caz afirmativ, cui - părților și/sau autorităților - îi este imputabil argumentul privind trecerea timpului (*Severe împotriva Austriei*, 2017, pct. 115). Dacă este imputabil autorităților naționale, se va constata încălcarea art. 8 din Convenție.

Cauze privind cererile de pronunțare a unui ordin de stabilire a reședinței formulate de părintele copilului din țara de răpire

În general, aspectele privind încredințarea și dreptul de vizită nu trebuie să fie interconectate în procedurile prevăzute de Convenția de la Haga (*Maumousseau și Washington împotriva Franței*, 2007, pct. 69, *Rinau împotriva Lituaniei*, 2020, pct. 193).

- În astfel de cazuri, Curtea aplică principiile stabilite în cauzele referitoare la încredințarea copiilor și la drepturile de vizită ale părinților (*Byčenko împotriva Lituaniei*, 2023, pct. 102).
- Trebuie să se acorde importanța cuvenită faptului că un copil a fost răpit anterior de unul dintre părinții săi atunci când se iau decizii ulterioare privind încredințarea copilului sau drepturile de vizită. Totuși, aceasta nu înseamnă că faptul respectiv este în mod necesar decisiv: atunci când se iau astfel de decizii, autoritățile naționale trebuie să evalueze toate circumstanțele relevante și să ia decizia finală în conformitate cu interesul superior al copilului (*ibid.*, 128).
- Autoritățile naționale au obligația de a lua rapid măsurile adecvate pentru a facilita executarea ordinului de stabilire a reședinței (*Edina Tóth împotriva Ungariei*, 2018, pct. 54).

Cauze privind un ordin de înapoiere obținut de părinte în țara de răpire

În cauze similare, autoritățile din țara în care a fost răpit copilul au obligația de a lua toate măsurile pe care ar putea să le ia în mod rezonabil pentru a pune în aplicare drepturile familiale ale reclamantului recunoscute prin hotărârile judecătorești pronunțate în țara din care a fost răpit copilul (*M.A. împotriva Austriei*, 2015, pct. 111, *Oller Kamińska împotriva Poloniei*, 2018, pct. 89, *M.K. împotriva Greciei*, 2018, pct. 82).

- Atunci când cauza se referă la relațiile dintre statele membre ale UE, autoritățile naționale au obligația de a acționa rapid pentru a recunoaște (*Veres împotriva Spaniei*, 2022, pct. 80-81) și a executa (*Oller Kamińska împotriva Poloniei*, 2018, pct. 89) ordinul de înapoiere, astfel cum se prevede în dreptul UE. În ceea ce privește recunoașterea ordinelor de înapoiere, Curtea a statuat că, spre deosebire de procedurile inițiate în temeiul Convenției de la Haga sau al art. 11 din Regulamentul Bruxelles IIa, în care instanțele naționale sunt obligate să se pronunțe cu privire la o cauză în termen de cel mult șase săptămâni de la depunerea unei cereri, Regulamentul Bruxelles IIa nu stabilește un termen specific pentru ca instanțele naționale să se pronunțe cu privire la recunoașterea unei hotărâri pronunțate într-un alt stat membru al UE. Cu toate acestea, art. 31 din Regulamentul Bruxelles IIa prevede în mod clar că instanța se pronunță în termen scurt. În consecință, există așteptarea ca instanțele naționale să soluționeze rapid cererile depuse în temeiul regulamentului respectiv (*Veres împotriva Spaniei*, 2022, pct. 81).
- În alte cauze, autoritățile trebuie să recunoască și să execute ordinul de înapoiere în conformitate cu celelalte instrumente internaționale aplicabile (*Cavani împotriva Ungariei*, 2014, pct. 55).
- Curtea a statuat că pot fi necesare proceduri specifice și simplificate pentru executarea ordinelor de înapoiere, fie în temeiul Convenției de la Haga, fie în temeiul Regulamentului Bruxelles IIa. În plus, atât timp cât decizia de înapoiere rămâne în vigoare, se prezumă că

înapoierea este, de asemenea, în interesul copilului (*Oller Kamińska împotriva Poloniei*, 2018, pct. 96).

Obligațiile statului în cauzele introduse de părintele care a răpit copilul (cereri cu privire la executarea ordinului de înapoiere):

În cauzele introduse de părintele care a răpit copilul, Curtea a recunoscut că hotărârea prin care se dispune înapoierea copilului la locul reședinței sale obișnuite constituie o ingerință în exercitarea dreptului reclamantului la respectarea vieții sale de familie (*Voica împotriva României*, 2020, pct. 54; *G. K. împotriva Ciprului*, 2023, punctul 41; *Verhoeven împotriva Franței*, 2024, pct. 54), chiar dacă ordinul de înapoiere nu a fost executat (*Šneersone și Kampanella împotriva Italiei*, 2011, pct. 88; *Y.S. și O.S. împotriva Rusiei*, 2021, pct. 86).

Atunci când un copil a fost răpit de un părinte, iar celălalt părinte solicită un ordin de înapoiere, Curtea trebuie să stabilească dacă obiecțiile reclamantului cu privire la înapoierea imediată au fost într-adevăr examinate de instanțele naționale, dacă deciziile au fost motivate și suficient de detaliate în lumina excepțiilor prevăzute în Convenția de la Haga și dacă instanțele s-au asigurat că există garanții adecvate în țara de înapoiere (*G. K. împotriva Ciprului*, 2023, pct. 45).

- Autoritățile naționale trebuie să trateze cererile de înapoiere a copilului în temeiul Convenției de la Haga în mod eficace și rapid, în conformitate cu cerințele procedurale prevăzute la art. 8, și nu în mod automat, acordând o atenție deosebită interesului superior al copilului, dar și drepturilor părintelui (*F.D. și H.C. împotriva Portugaliei*, 2025, pct. 82).
- Elementele care pot constitui o excepție de la înapoierea imediată a copilului, în special atunci când sunt invocate de una dintre părțile la procedură, trebuie luate efectiv în considerare de instanța solicitată. Această instanță trebuie apoi să pronunțe o decizie suficient de motivată [*X împotriva Letoniei* (MC), 2013, pct. 106, *X împotriva Republicii Cehe*, 2023, pct. 74]. Atât refuzul de a lua în considerare obiecțiile împotriva returnării care pot intra în domeniul de aplicare al art. 12, 13 și 20 din Convenția de la Haga, cât și motivarea insuficientă a hotărârii de respingere a acestor obiecții ar fi contrare cerințelor art. 8 din Convenție, precum și scopului și finalității Convenției de la Haga. Este necesară luarea în considerare în mod corespunzător a unor astfel de afirmații, demonstrată prin raționamentul instanțelor naționale care nu este automat și stereotipic, ci suficient de detaliat în lumina excepțiilor prevăzute în Convenția de la Haga, care trebuie interpretate în mod strict. Acest lucru va permite, de asemenea, Curții, a cărei sarcină nu este aceea de a se substitui instanțelor naționale, să efectueze controlul european care i-a fost încredințat [*X împotriva Letoniei* (MC), 2013, pct. 107].
- Părintele care se opune înapoierii copilului, susținând că aceasta ar constitui un „risc grav" pentru copil în sensul art. 13 lit. b) din Convenția de la Haga, are sarcina de a argumenta orice afirmație privind riscuri specifice (*G. K. împotriva Ciprului*, 2023, pct. 46, și *Voica împotriva României*, 2020, pct. 66). Odată îndeplinită această sarcină, revine instanțelor naționale sarcina de a efectua verificări utile, care să le permită fie să confirme, fie să excludă existența unui „risc grav" (*Y.S. și O.S. împotriva Rusiei*, 2021, pct. 94). Curtea examinează dacă există vreun indiciu al arbitrariului în modul în care instanțele naționale au apreciat acuzațiile de risc grav formulate de un reclamant și dacă acestea au efectuat o apreciere aprofundată a circumstanțelor care le-au fost prezentate, în lumina interesului superior al copilului (*Voica împotriva României*, 2020, pct. 71; *Verhoeven împotriva Franței*, 2024, pct. 58 și 65; *F.D. și H.C. împotriva Portugaliei*, 2025, pct. 75 și 82-83).
- Excepțiile de la înapoiere prevăzute de Convenția de la Haga trebuie să facă obiectul unei interpretări stricte (*Rouiller împotriva Elveției*, 2014, pct. 73). Astfel, prejudiciul menționat la art. 13 lit. b) din această convenție nu poate rezulta numai din separarea de părintele care a fost responsabil de deplasarea sau de reținerea ilicită. Într-adevăr, noțiunea de „risc grav"

nu poate fi interpretată, în lumina art. 8 din Convenție, ca incluzând toate inconvenientele legate de experiența înapoierii: excepția prevăzută la art. 13 lit. b) se referă numai la situațiile care depășesc ceea ce un copil ar putea suporta în mod rezonabil (*Y.S. și O.S. împotriva Rusiei*, 2021, pct. 95, *G.K. împotriva Ciprului*, 2023, pct. 48, *Verhoeven împotriva Franței*, 2024, pct. 53).

- Întrucât preambulul Convenției de la Haga prevede înapoierea copilului „în statul reședinței sale obișnuite", instanțele naționale trebuie să se asigure că în țara respectivă sunt prevăzute în mod convingător garanții adecvate și, în cazul unui risc cunoscut, că sunt puse în aplicare măsuri de protecție tangibile (*X împotriva Republicii Cehe*, 2023, pct. 74, *G.K. împotriva Ciprului*, 2023, pct. 40).
- Art. 13 alin. (2) din Convenția de la Haga impune luarea în considerare a opiniilor copilului în cazul în care judecătorul constată că acesta a atins un grad suficient de maturitate. Prin urmare, instanțele naționale trebuie să își motiveze decizia de a nu intervieva copilul din cauza vârstei sale fragede (*G.K. împotriva Ciprului*, 2023, pct. 51). În orice caz, instanțele naționale pot fi solicitate să examineze alte aspecte ale situației copilului, în plus față de dorințele exprimate de acesta, înainte de a-și exercita puterea discreționară de a refuza să dispună înapoierea (*Voica împotriva României*, 2020, pct. 69). Opoziția copilului nu poate fi decisivă (*Raw și alții împotriva Franței*, 2013, pct. 94).
- O întârziere considerabilă în procedura de înapoiere ar putea implica o încălcare procedurală a art. 8 din Convenție (*G.K. împotriva Ciprului*, 2023, pct. 52).

Exemple notabile

Cereri cu privire la conținutul ordinului de înapoiere sau de stabilire a reședinței

- *Rinau împotriva Lituaniei*, 2020 – caracterul inechitabil al procedurii de înapoiere în temeiul Convenției de la Haga ca urmare a presiunii politice exercitate asupra instanțelor naționale și a autorităților responsabile de protecția copilului și a faptului că statul pârât a oferit sprijin juridic și financiar părintelui care a răpit copilul.
- *Y.S. și O.S. împotriva Rusiei*, 2021 – neluarea efectivă în considerare de către instanța națională a acuzațiilor de „risc grav" de vătămare sau de expunere la o situație intolerabilă atunci când, în temeiul Convenției de la Haga, se înapoiază un copil răpit dintr-o zonă de conflict din estul Ucrainei.
- *P.D. împotriva Rusiei*, 2022 – respingerea de către instanțele naționale a cererii reclamantului de înapoiere a fiicei sale în Elveția în temeiul Convenției de la Haga, pe baza unei evaluări reale și obiective a presupusului risc de înapoiere a copilului.
- *Z împotriva Croației*, 2022 – lipsa unor motive relevante și suficiente pentru ca instanțele naționale să refuze să dispună înapoierea copiilor reclamantului în Germania, după reținerea lor de către mama lor în Croația, ca urmare a constatării inaplicabilității Convenției de la Haga.
- *Byčenko împotriva Lituaniei*, 2023 – refuzul instanțelor naționale de a pronunța un ordin de stabilire a reședinței în favoarea reclamantului în privința fiului său în urma deplasării ilegale a copilului din Lituania de către mama sa, pe baza unei examinări aprofundate a situației familiale și a interesului superior al copilului; reclamant suficient de implicat în procedură.
- *G.K. împotriva Ciprului*, 2023 – ordin de înapoiere a unui copil din Cipru în SUA pronunțat de instanțele naționale în temeiul Convenției de la Haga în urma deplasării copilului de către mama sa, reclamanta, pe baza unei examinări aprofundate a obiecțiilor reclamantei cu privire la înapoierea copilului, inclusiv a acuzațiilor de violență săvârșite de tată. Curtea a

constatat că întârzierea procedurii, deși regretabilă, nu a presupus o ingerință disproporționată în exercitarea drepturilor reclamantei prevăzute la art. 8.

- *P.N. împotriva Republicii Cehe*, 2023 – deplasarea copilului reclamantului, de către mama sa, din Republica Cehă în Statele Unite și neintroducerea de către reclamant a unei produceri în temeiul Convenției de la Haga. Curtea a considerat că decizia ulterioară a instanțelor cehe de a confirma reședința copilului în Statele Unite s-a bazat pe necesitatea de a respecta interesul superior al copilului.
- *Verhoeven împotriva Franței*, 2024 – ordin de înapoiere a copilului din Franța în Japonia pronunțat de instanțele naționale în temeiul Convenției de la Haga, pe baza unei aprecieri adecvate a circumstanțelor, menită să servească interesul superior al copilului, după ce s-a exclus existența oricărui risc.

Cereri cu privire la executarea ordinului de înapoiere

- *M.A. împotriva Austriei*, 2015 – neluarea de către autoritățile austriece, țara în care a fost răpit copilul, a unor măsuri rapide de recunoaștere și executare a unui ordin de înapoiere emis de autoritățile italiene, țara din care a fost răpit copilul.
- *Oller Kamińska împotriva Poloniei*, 2018 – nerespectarea de către autoritățile poloneze a obligației de a acționa rapid pentru a executa hotărârile judecătorești irlandeze prin care se dispune înapoierea copilului în Irlanda, astfel cum se prevede în dreptul UE.
- *Edina Tóth împotriva Ungariei*, 2018 – nedepunerea de către autoritățile maghiare, țara din care copilul a fost răpit și în care a fost pronunțat un ordin de stabilire a reședinței în favoarea reclamantei, de eforturi adecvate și eficiente pentru a o ajuta pe reclamantă în demersurile ei pentru înapoierea copilului în vederea exercitării drepturilor sale părintești.
- *Mahmudova împotriva Rusiei*, 2020 – neexecutarea de către autoritățile ruse a unui ordin de înapoiere a copiilor reclamantei în Estonia în temeiul Convenției de la Haga după deplasarea de către tatăl lor (a se vedea, de asemenea, *M.R. și D.R. împotriva Ucrainei*, 2018).
- *Veres împotriva Spaniei*, 2022 – durata excesivă a procedurilor de recunoaștere și executare în ceea ce privește ordinul de înapoiere a copilului reclamantului în Ungaria în temeiul Regulamentului Bruxelles IIa.
- *X împotriva Republicii Cehe*, 2023 – executarea ordinului de înapoiere a copilului reclamantului în SUA în temeiul Convenției de la Haga, întreprinsă în conformitate cu cerințele procedurale prevăzute la art. 8 și care a realizat un echilibru just între interesele concurente în cauză.
- *Tzioumaka împotriva Greciei*, 2024 – neluarea de către autoritățile naționale a unor măsuri adecvate și în timp util pentru a asigura respectarea dreptului reclamantei la înapoierea copiilor săi, favorizând astfel integrarea copiilor în noul lor mediu și contribuind astfel în mod decisiv la consolidarea unei situații *de facto* contrare drepturilor reclamantei prevăzute la art. 8.
- *F.D. și H.C. împotriva Portugaliei*, 2025 – neîndeplinirea de către autoritățile naționale a obligațiilor care le revin în temeiul Convenției de la Haga prin executarea unui ordin Schengen de căutare și găsire pentru înapoierea automată a copilului mamei, căreia i-a fost încredințat exclusiv, fără proceduri judiciare și fără evaluarea riscurilor, contrar drepturilor reclamanților în temeiul art. 8.

Răpirea internațională de copii în temeiul altor articole din Convenție

În majoritatea cauzelor, Curtea examinează pretinsele deficiențe ale procedurii de răpire internațională de copii în temeiul aspectului procedural al art. 8 din Convenție și constată că nu este

necesar să le examineze separat în temeiul art. 6 (a se vedea, de exemplu, *Sylvester împotriva Austriei*, 2003, pct. 77, *Raw și alții împotriva Franței*, 2013, pct. 97, *Habrovski împotriva Ucrainei*, 2013, pct. 112, *Rouiller împotriva Elveției*, 2014, pct. 78). În mod similar, în numeroase cauze, Curtea a constatat că nu era necesar să se examineze separat capetele de cerere formulate în temeiul art. 13 din Convenție (a se vedea, de exemplu, *Hromadka și Hromadkova împotriva Rusiei*, 2014, pct. 174, *McIlwrath împotriva Rusiei*, 2017, pct. 152, *Veres împotriva Spaniei*, 2022, pct. 91).

Cu toate acestea, Curtea a reiterat, de asemenea, diferența în ceea ce privește natura intereselor protejate de art. 6 și 8 din Convenție. În timp ce art. 6 oferă o garanție procedurală, și anume „dreptul la [...] o instanță" în stabilirea „drepturilor și obligațiilor [...] cu caracter civil", art. 8 servește scopului mai larg de a asigura respectarea corespunzătoare, printre altele, a vieții de familie. Diferența dintre scopurile urmărite de garanțiile respective prevăzute la art. 6 și 8 poate, având în vedere circumstanțele specifice, să justifice examinarea aceluiași set de fapte în temeiul ambelor articole (*McIlwrath împotriva Rusiei*, 2017, pct. 144).

Prin urmare, în unele cazuri, Curtea a apreciat că neluarea în considerare în mod suficient de către instanțele naționale a obiecțiilor unui reclamant cu privire la înapoierea copilului în temeiul Convenției de la Haga a vizat fondul litigiului și trebuia să fie apreciată în temeiul art. 8, în timp ce capetele de cerere privind existența unor deficiențe în procedurile interne trebuiau să fie examinate în temeiul art. 6 [*Andersena împotriva Letoniei*, 2019, pct. 65-66; a se vedea, de asemenea, *Adžić împotriva Croației (nr. 2)*, 2019, pct. 31].

A se vedea, de exemplu:

- *Hoholm împotriva Slovaciei*, 2015: încălcarea art. 6 § 1 ca urmare a duratei nerezonabile a procedurilor inițiate în temeiul Convenției de la Haga.
- *Adžić împotriva Croației (nr. 2)* 2019: încălcarea art. 6 § 1 ca urmare a lipsei unei audieri în cadrul procedurilor inițiate în temeiul Convenției de la Haga.

Recapitularea principiilor generale

- *X împotriva Letoniei* (MC), 2013, pct. 92-108: metodologia Curții în cazurile de răpire internațională de copii;
- *Mahmudova împotriva Rusiei*, 2020, pct. 62-68: recapitularea principiilor generale privind executarea ordinelor de înapoiere (a se vedea, de asemenea, *V.P. împotriva Rusiei*, 2014, pct. 142-147);
- *Thompson împotriva Rusiei*, 2021, pct. 46-53: recapitularea principiilor generale privind aprecierea unei cereri de înapoiere formulate în temeiul Convenției de la Haga.

Trimiteri suplimentare

Ghiduri privind jurisprudența:

- Ghid privind art. 8
- Ghid privind drepturile copilului

Alte teme-cheie:

- Reprezentarea copilului în fața CEDO
- Dreptul copilului de a fi audiat în procedurile interne în materie de drept al familiei

Dreptul internațional:

- Raportul explicativ de E. Pérez-Vera, publicat de Conferința de la Haga de Drept Internațional Privat (HCCH) în 1982

PRINCIPALELE TRIMITERI JURISPRUDENȚIALE

Hotărâri de principiu:

- *Neulinger și Shuruk împotriva Elveției* (MC), nr. 41615/07, CEDO 2010 (încălcarea art. 8 în cazul executării ordinului de înapoiere; nicio necesitate de a examina capătul de cerere în temeiul art. 6);
- *X împotriva Letoniei* (MC), nr. 27853/09, 26 noiembrie 2013 (încălcarea art. 8 ca urmare a modului în care a fost soluționată cererea de înapoiere).

Alte cauze în temeiul art. 8:

- *Ignaccolo-Zenide împotriva României*, nr. 31679/96, 25 ianuarie 2000 (încălcarea art. 8 ca urmare a executării ordinului de înapoiere).
- *Sylvester împotriva Austriei*, nr. 36812/97 și 40104/98, 24 aprilie 2003 (încălcarea art. 8 ca urmare a executării ordinului de înapoiere; nicio necesitate de a examina capătul de cerere în temeiul art. 6);
- *Maire împotriva Portugaliei*, nr. 48206/99, CEDO 2003-VII (încălcarea art. 8 din cauza modului de desfășurare și de soluționare a procedurii de înapoiere);
- *Maumousseau și Washington împotriva Franței*, nr. 39388/05, 6 decembrie 2007 (neîncălcarea art. 8 ca urmare a executării ordinului de înapoiere; neîncălcarea art. 6 § 1);
- *Carlson împotriva Elveției*, nr. 49492/06, 6 noiembrie 2008 (încălcarea art. 8 din cauza modului de desfășurare și de soluționare a procedurii de înapoiere);
- *Šneersone și Kampanella împotriva Italiei*, nr. 14737/09. 12 iulie 2011 (încălcarea art. 8 ca urmare a hotărârii instanțelor italiene prin care s-a dispus ca al doilea reclamant, copilul, să fie returnat în Italia; neîncălcarea art. 8 ca urmare a neprezentării la audierile din cadrul Tribunalului pentru Minori din Roma a primului reclamant);
- *Özmen împotriva Turciei*, nr. 28110/08, 4 decembrie 2012 (încălcarea art. 8 ca urmare a executării ordinului de înapoiere);
- *Habrovski împotriva Ucrainei*, nr. 61680/10, 17 ianuarie 2013 (încălcarea art. 8 ca urmare a executării ordinului de înapoiere; nicio necesitate de a examina capătul de cerere în temeiul art. 6);
- *Raw și alții împotriva Franței*, nr. 10131/11, 7 martie 2013 (încălcarea art. 8 ca urmare a executării ordinului de înapoiere; nicio necesitate de a examina capetele de cerere în temeiul art. 6 și art. 13 coroborat cu art. 8);
- *López Guió împotriva Slovaciei*, nr. 10280/12, 3 iunie 2014 (încălcarea art. 8 ca urmare a modului în care a fost soluționată cererea de înapoiere);
- *Blaga împotriva României*, nr. 54443/10, 1 iulie 2014 (încălcarea art. 8 ca urmare a modului în care a fost soluționată cererea de înapoiere; încălcarea art. 6);
- *Rouiller împotriva Elveției*, nr. 3592/08, 22 iulie 2014 (neîncălcarea art. 8 ca urmare a modului de desfășurare a procedurii care a dus la emiterea unui ordin de înapoiere; nicio necesitate de a examina capătul de cerere în temeiul art. 6);
- *V.P. împotriva Rusiei*, nr. 61362/12, 23 octombrie 2014 (încălcarea art. 8 ca urmare a executării ordinului de înapoiere);
- *Cavani împotriva Ungariei*, nr. 5493/13, 28 octombrie 2014 (încălcarea art. 8 ca urmare a executării ordinului de înapoiere);

- *Hromadka și Hromadkova împotriva Rusiei*, nr. 22909/10, 1 decembrie 2014 (încălcarea art. 8 din cauza modului de desfășurare a procedurii privind înapoierea; nicio necesitate de a examina capătul de cerere în temeiul art. 13);
- *M.A. împotriva Austriei*, nr. 4097/13, 15 ianuarie 2015 (încălcarea art. 8 ca urmare a executării ordinului de înapoiere);
- *Adžić împotriva Croației*, nr. 22643/14, 12 martie 2015 (încălcarea art. 8 din cauza modului de desfășurare a procedurii de înapoiere);
- *Ferrari împotriva României*, nr. 1714/10, 28 aprilie 2015 (încălcarea art. 8 din cauza modului de desfășurare a procedurii de înapoiere; inadmisibilitatea capetelor de cerere în temeiul art. 14 și al art. 17 – în mod vădit nefondată);
- *R.S. împotriva Poloniei*, nr. 63777/09, 21 iulie 2015 (încălcarea art. 8 din cauza modului de desfășurare și de soluționare a procedurii de înapoiere);
- *G.S. împotriva Georgiei*, nr. 2361/13, 21 iulie 2015 (încălcarea art. 8 din cauza modului de desfășurare și de soluționare a procedurii de înapoiere);
- *K.J. împotriva Poloniei*, nr. 30813/14, 1 martie 2016 (încălcarea art. 8 ca urmare a soluționării procedurii de înapoiere a copilului în temeiul Convenției de la Haga și a procesului decizional; inadmisibilitatea capătului de cerere în temeiul art. 8 ca urmare a faptului că instanțele naționale nu au pronunțat o ordonanță provizorie privind dreptul de vizită – în mod vădit nefondată);
- *Frisancho Perea împotriva Slovaciei*, nr. 383/13, 21 iulie 2015 (încălcarea art. 8 din cauza modului de desfășurare și de soluționare a procedurii de înapoiere);
- *G.N. împotriva Poloniei*, nr. 2171/14, 19 iulie 2016 (încălcarea art. 8 în ceea ce privește soluționarea procedurii în temeiul Convenției de la Haga și procesul decizional; inadmisibilitatea capătului de cerere în temeiul art. 8 în ceea ce privește neasigurarea de către instanțele naționale a dreptului de vizită al reclamantului – în mod vădit nefondată);
- *McIlwrath împotriva Rusiei*, nr. 60393/13, 18 iulie 2017 (încălcarea art. 8 din cauza modului de desfășurare și de soluționare a procedurii de recunoaștere și executare a unei hotărâri de divorț și a procedurii de pronunțare a unui ordin de stabilire a reședinței; neîncălcarea art. 6; nicio necesitate de a examina capătul de cerere în temeiul art. 13; inadmisibilitatea capătului de cerere în temeiul art. 8 în ceea ce privește aspectele soluționate prin hotărârea Tribunalului Municipal din 19 ianuarie 2012 – neepuizarea căilor de atac interne);
- *Severe împotriva Austriei*, nr. 53661/15, 21 septembrie 2017 (încălcarea art. 8 ca urmare a executării ordinului de înapoiere);
- *Vilencik împotriva Ucrainei*, nr. 21267/14, 3 octombrie 2017 (neîncălcarea art. 8 în ceea ce privește modul în care cererea reclamantului în temeiul Convenției de la Haga a fost examinată pe fond; încălcarea art. 8 în ceea ce privește cerința de celeritate a procedurii prevăzute de Convenția de la Haga);
- *Mansour împotriva Slovaciei*, nr. 60399/15, 21 noiembrie 2017 (încălcarea art. 8 ca urmare a executării ordinului de înapoiere);
- *Oller Kamińska împotriva Poloniei*, nr. 28481/12, 18 ianuarie 2018 (încălcarea art. 8 ca urmare a executării ordinului de înapoiere);
- *Edina Tóth împotriva Ungariei*, nr. 51323/14, 30 ianuarie 2018 (încălcarea art. 8 urmare a executării unui ordin de stabilire a reședinței; nicio necesitate de a examina capetele de cerere în temeiul art. 6 și 13);
- *M.K. împotriva Greciei*, nr. 51312/16, 1 februarie 2018 (neîncălcarea art. 8 ca urmare a desfășurării și soluționării procedurii de înapoiere);
- *Royer împotriva Ungariei*, nr. 9114/16, 6 martie 2018 (neîncălcarea art. 8 din cauza modului de desfășurare și de soluționare a procedurii de înapoiere);

- *M.R. și D.R. împotriva Ucrainei*, nr. 63551/13, 22 mai 2018 (încălcarea art. 8 ca urmare a executării ordinului de înapoiere);
- *Vladimir Uşakov împotriva Rusiei*, nr. 15122/17, 18 June 2019 (încălcarea art. 8 din cauza modului de soluționare a procedurii de înapoiere);
- *Rinau împotriva Lituaniei*, nr. 10926/09, 14 ianuarie 2020 (încălcarea art. 8 din cauza modului de desfășurare și de soluționare a procedurii de înapoiere);
- *Voica împotriva României*, nr. 9256/19, 7 iulie 2020 (neîncălcarea art. 8 ca urmare a modului de desfășurare și de soluționare a procedurii de înapoiere);
- *Michnea împotriva României*, nr. 10395/19, 7 iulie 2020 (încălcarea art. 8 din cauza modului de desfășurare și de soluționare a procedurii de înapoiere);
- *Mahmudova împotriva Rusiei*, nr. 61984/17, 1 decembrie 2020 (încălcarea art. 8 ca urmare a executării ordinului de înapoiere);
- *Y.S. și O.S. împotriva Rusiei*, nr. 17665/17, 15 iunie 2021 (încălcarea art. 8 din cauza modului de desfășurare și de soluționare a procedurii de înapoiere);
- *Thompson împotriva Rusiei*, nr. 36048/17, 30 martie 2021 (încălcarea art. 8 din cauza modului de desfășurare și de soluționare a procedurii de înapoiere);
- *M.V. împotriva Poloniei*, nr. 16202/14, 1 aprilie 2021 (încălcarea art. 8 în ceea ce privește modul în care cererea reclamantului în temeiul Convenției de la Haga a fost examinată pe fond și în ceea ce privește cerința de celeritate a procedurii prevăzute de Convenția de la Haga; inadmisibilitatea capătului de cerere în temeiul art. 8 în ceea ce privește neemiterea de către instanța națională a unei ordonanțe provizorii privind dreptul de vizită – în mod vădit nefondată; inadmisibilitatea capătului de cerere în temeiul art. 14 coroborat cu art. 8 – în mod vădit nefondată);
- *Kupás împotriva Ungariei*, nr. 24720/17, 28 octombrie 2021 (neîncălcarea art. 8 ca urmare a modului de desfășurare și de soluționare a procedurii de înapoiere);
- *P.D. împotriva Rusiei*, nr. 30560/19, 3 mai 2022 (neîncălcarea art. 8 ca urmare a modului de desfășurare și de soluționare a procedurii de înapoiere);
- *Z împotriva Croației*, nr. 21347/21, 1 septembrie 2022 (încălcarea art. 8 din cauza modului de desfășurare și de soluționare a procedurii de înapoiere; inadmisibilitatea capătului de cerere în temeiul art. 6 § 1 – nerespectarea termenului de șase luni);
- *Veres împotriva Spaniei*, nr. 57906/18, 8 noiembrie 2022 (încălcarea art. 8 din cauza duratei procedurilor de recunoaștere și executare a ordinului de stabilire a reședinței; nicio necesitate de a examina capătul de cerere în temeiul art. 13);
- *Byčenko împotriva Lituaniei*, nr. 10477/21, 14 februarie 2023 (neîncălcarea art. 8 ca urmare a desfășurării și soluționării procedurii de înapoiere; inadmisibilitatea capătului de cerere în temeiul art. 14 coroborat cu art. 8 – neepuizarea căilor de atac interne);
- *G.K. împotriva Ciprului*, nr. 16205/21, 21 februarie 2023 (neîncălcarea art. 8 ca urmare a modului de desfășurare și de soluționare a procedurii de înapoiere);
- *X împotriva Republicii Cehe*, nr. 64886/19, 20 martie 2023 (neîncălcarea art. 8 ca urmare a modului de desfășurare și de soluționare a procedurii care permite executarea deciziei de înapoiere);
- *P.N. împotriva Republicii Cehe*, nr. 44684/14, 8 iunie 2023 (neîncălcarea art. 8 ca urmare a modului de desfășurare și de soluționare a procedurii de stabilire a reședinței copiilor în străinătate);
- *Verhoeven împotriva Franței*, nr. 19664/20, 28 martie 2024 (neîncălcarea art. 8 ca urmare a modului de desfășurare și de soluționare a procedurii de înapoiere);

- *Tzioumaka împotriva Greciei*, nr. 31022/20, 9 aprilie 2024 (încălcarea art. 8 ca urmare a executării hotărârilor de încredințare);
- *Giannakopoulos împotriva Greciei*, nr. 20503/20, 3 decembrie 2024 (neîncălcarea art. 8 ca urmare a modului de desfășurare și de soluționare a procedurii de înapoiere);
- *F.D. și H.C. împotriva Portugaliei*, nr. 18737/18, 7 ianuarie 2025 (încălcarea art. 8 ca urmare a executării unui ordin de căutare și găsire și a înapoierii copiilor fără inițierea procedurii prevăzute de Convenția de la Haga).

Răpirea internațională de copii în temeiul altor articole:

- *Hoholm împotriva Slovaciei*, nr. 35632/13, 13 ianuarie 2015 (încălcarea art. 6 § 1 atât considerat separat, cât și coroborat cu art. 13, din cauza duratei nerezonabile a procedurii inițiate în temeiul Convenției de la Haga);
- *Adžić împotriva Croației (nr. 2)*, nr. 19601/16, 2 mai 2019 (încălcarea art. 6 § 1; încălcarea art. 8);
- *Andersena împotriva Letoniei*, nr. 79441/17, 19 septembrie 2019 (încălcarea art. 6 în ceea ce privește dreptul la o procedură contradictorie și egalitatea armelor; neîncălcarea art. 8).